Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2026
Institution	Kolding Hf og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Emilie Storm Hardt
Hold	psC12608

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Fra ung til gammel
Titel 2	Det gode liv
Titel 3	Gruppens magt
Titel 4	Skærm, sind og samfund

Titel 1	Fra ung til gammel
Indhold	Kernestof: Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog • P5128 Børns reaktioner på omsorgssvigt • P5123 Risiko og resiliens, Kauai-undersøgelsen (uddrag) • P4886 Personlighedsmodellen (uddrag) • P5052 Erik H. Erikson • P5043 John Bowlby og Mary Ainsworth • P5188 4 opdragelsesstile PsykC, Magnus Risager, i-bog • P175 Daniel Sterns teori om forældre-barn-interaktioner Fra celle til selfie, Flemming Ravn & Troels Wolf, i-bog • P137 Den gode omsorg • P138 Omsorgssvigt • P142 Erikson: Livslang identitetsskabelse (uddrag, kun faserne) • P216 Voksenalderen • P296 (uddrag: Flydende og krystalliseret intelligens) Undersøgelser i psykologi, Charlotte Tieka Jensen og Katrine Quorning, i-bog • P155 Hvad er vigtigst for babyabers velbefindende? (Harry Harlow) • P156 Hvad er vigtigst for spædbørns udvikling? (Rene Spitz) Supplerende stof: • TV2 dok (1998) ”Er du mors lille dreng?” • Ude og Hjemme, 05.02.2024 ” På facaden var alt idyl” • Lisbeth Zorning case: https://www.berlingske.dk/aok/fortaellingen-om-en-moensterbryder • DR1 (2018) Mød dit urmenneske, episode 2: Forældre og børn UMass Chan Medical School Psychiatry Dept: The "Still Face" Experiment by Dr Ed Tronick (https://www.youtube.com/watch?v=FaiXi8KyzOQ) • Lise-Lotte Austad: “The Still Face Experiment” (med smartphone) (https://www.youtube.com/watch?v=bOR7jId8wYk)

	• Psychology Unlocked: “The Strange Situation | Mary Ainsworth, 1969 | Developmental Psychology” https://www.youtube.com/watch?v=m_6rQk7jlrc
Omfang	30%
Særlige fokuspunkter	• Psykoanalytisk psykologi: Freuds personlighedsmodel • Erik Eriksons psykosociale læringsteori • John Bowlby (reaktioner ved adskillelse, tilknytningsfaser) • Daniel Stern (ansigtsduetter) • Harry Harlow • Rene Spitz • Omsorgssvigt (Else Christensens 4 typer) • Børns reaktioner på omsorgssvigt • Risiko og resiliens (Kauaiundersøgelsen) • Mary Ainsworth: 4 tilknytningsstile • Diane Baumrind: 4 opdragelsesstile • Flydende og krystalliseret intelligens Faglige mål: • Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger • Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde Kernestof: • Menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur • Tilknytning, sårbarhed og resiliens • Identitet og personlighed
Væsentligste arbejdsformer	• Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Spil/quiz • Par- og gruppearbejde • Rollespil / praktiske øvelser

Titel 2	Det gode liv
Indhold	Kernestof:

	Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog • P5585: Maslows Behovshierarki • P5290 Motivationsprocesser • P5385 Maslows behovshierarki • P5729 Motivation (uddrag: Flow-teorien og selvbestemmelsesteorien) • P4852 Den forsigtige og den risikovillige type • P5559 Stress og coping • P5574 Akut og kronisk stress • P5573 Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer • P5806 Coping *PsykC,* Magnus Risager, i-bog (2024) • P196 Motivation og læring • P235 Håndtering af stress • P234: De individuelle forskelle i modtagelighed for stress Fra celle til selfie, Flemming Ravn & Troels Wolf, i-bog • P145: Positiv psykologi Supplerende stof: • PERMA-modellen: https://positivpsykologi.dk/PERMA.pdf • DR 10.09.26: ”Gymnasium har kvittet normal undervisning hver onsdag, men hvordan går det egentlig?” https://www.dr.dk/nyheder/indland/gymnasium-har-kvittet-normal-undervisning-hver-onsdag-meeen-hvordan-gaar-det-egentlig • Kreativ Psykologi, P159: Hvad motiverer andre? • Personlighedstekst, big-5: https://bigfive-test.com/da • Information, 09.09.2008: *”Fortæl mig, hvad du lytter til - og jeg skal sige dig, hvem du er”* • Psykologer i Danmark, 30.03.2020: Henrik Høgh-Olesen: ”Coronakrisen påvirker os forskelligt alt efter personlighedstype” https://psykologeridanmark.dk/2020/03/coronakrisen-paavirker-os-forskelligt-alt-efter-personlighedstype/ • DR 06.10.17: ”Når det hele koger over: Hver fjerde unge føler sig stresset” • Psykiatrifonden, definition af stress • DR, *Stresstegneserie* (https://www.dr.dk/interaktiv/webfeature/stresstegneserie) • CBS Mornings ”Teens' unusual but healthy ways of coping with stress” https://www.youtube.com/watch?v=K8vVq2-TGaY • SDU 19.12.23 “Unge på danske ungdomsuddannelser trives”

Omfang	25%

Særlige fokuspunkter	• Positiv psykologi
	• PERMA
	• Personlighedsmodellerne: big-5 + Den forsigtige og den risikovillige type
	• Motivation (selvbestemmelsesteorien)
	• Motivation (flow)
	• Akut og kronisk stress
	• Stresssymptomer
	• Definition af stress
	• Faktorer:
	  ○ Ydre: Livsforandringer og daglige gener, stress på arbejdet og i skolen, krav-kontrol modellen
	  ○ Indre: Antonovsky: Oplevelse af sammenhæng (OAS), personlighedstype, kapitaler
	• Coping (aktiv og passiv, problem- og emotionsfokuseret)
	
	Faglige mål:
	
	• *Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde*
	• *Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag*
	
	Kernestof:
	• *Identitet og personlighed*
	• *Individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping.*
	• *Psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse*

Væsentligste arbejdsformer	• Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Spil/quiz • Par- og gruppearbejde • Rollespil / praktiske øvelser • AI-sparring

Titel 3	Gruppens magt

Indhold	**Kernestof:** *Psykologiens Veje*, Ole Schultz Larsen, i-bog (2024) • P4792 Socialpsykologi • P5536 Hvad er en gruppe og forskellige typer af grupper • P5537 Massehypnose • P5665 Intergruppekonflikter (kun ”Robbers Cave”) • P5629 Zimbardo og virkelighedens fængsel *Fra celle til selfie*, Flemming Ravn & Troels Wolf, i-bog (2024): • P174 Social konformitet • P181 Milgrams forsøg *Undersøgelser i psykologi*, Charlotte Tieka Jensen og Katrine Quorning, i-bog, (2024): • P144 Ville du misbruge din magt? • P136 Gør du som alle andre? **Supplerende stof:** • TV2, 2022: ”Herlufsholms Hemmeligheder” • Øvelse: *”Karantænezonen”:* https://kreativpsykologi.systime.dk/?id=220#c1076 • Video: *”5 Minute History Lesson, Episode 3: Robbers Cave”*: https://www.youtube.com/watch?v=8PRuxMprSDQ • DR, 26.06.17: ”Teenagedrenge i undersøgelse: Hver femte har været med i en hadegruppe på nettet” (uddrag) • DR, 27.11.18: ”Ekspert: Sådan gik teenager fra skolehad til hagekors-tatovering” (uddrag) • DR, 07.08.2017: *”Fanforsker: FCK-fans vil sende besked til voldsbrødre i resten af Europa”* • Jyllands-Posten, 05.11.2018: *”Hooliganforsker: Fodbold er præget af nye voldstendenser”* • DR (2002): ”Lydighedens dilemma” • DR, 02.10.2019: *”Nicolaj var med til at ydmyge sin ven: 'Det var et hav af latterliggørelser'” (*Uddrag*)*
Omfang	25%
Særlige fokuspunkter	• Socialpsykologi • Massehypnose • Gruppedefinition (Sherif) • Primær- og sekundærgruppe • Formel og uformel gruppe • Referencegruppe • Medlemsgruppe • Indgruppe/udgruppe

	• Gruppepres, konformitet, Solomon Asch's forsøg • Gruppetænkning • Gruppepolarisering • Filterbobler/ekkokamre • Robbers Cave • Stanley Milgram: Autoritet og lydighed • Miljøets påvirkning af individet, Zimbardo, Stanford Prison Experiment *Faglige mål:* • *Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske* • *Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser* • *Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag* *Kernestof:* • *Social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse* • *Kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier* • *Stereotyper, fordomme og diskrimination*
Væsentligste arbejdsformer	• Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Spil og quiz • Par- og gruppearbejde • Præsentationer • Fremstilling af produkt med fokus på psykologisk formidling

Titel 4	Skærm, sind og samfund
Indhold	**Kernestof:** *Psykologiens Veje*, Ole Schultz Larsen, i-bog • P5238 Opmærksomhed • P5237 Perception • P5236 Hukommelse (uddrag) • P5425 En flodbølge af muligheder/Thomas Ziehe • P5424 Tvangen til at vælge • P5422 Hvad er identitet? • P5414 Unge i konkurrencestaten • P5413 Selvrealisering, ansvarspres og mistrivsel

	Fra celle til selfie, Flemming Ravn & Troels Wolf, i-bog • P187 Hukommelse (uddrag – minus HM) • P155 Thomas Ziehe: Den narcissistiske socialisationstype (Uddrag – tre reaktionsmøstre) • P156 Anthony Giddens: Refleksiv selvidentitet • P217 Narrativ identitet • P159 Hartmut Rosa: Højteknologisk udvikling og acceleration af livets tempo Influencer marketing, Lene Østerbæk, i-bog: • P142: Kritik af influencermarketing (uddrag: opmærksomhedsøkonomi og tech-virksomheder) **Supplerende stof:** • Daniel Simons: "*The Monkey Business Illusion*" (https://www.youtube.com/watch?v=IGQmdoK_ZfY) • DR1 (2018) Mød dit urmenneske, episode 6: Hukommelse og erfaring • Camilla Mehlsen & Vincent F. Hendricks (2019) "Digitale forstyrrelser" (kapital 3.2 i *Like*) (uddrag) • Zetland, 14.04.2023 *"Er det skærmenes skyld, at børn og unge mistrives? Her er forskningens svar" (https://www.zetland.dk/historie/sem4XwPL-ae6Ewl5D-19d24)* • DR, 08.06.2020 *"Amalie på 24 mistede sig selv i jagten på det perfekte: Nu styrer Instagram ikke længere hendes liv"*
Omfang	20%
Særlige fokuspunkter	• Kognitiv psykologi • Kognitiv økonomi • Skema • Halo-effekten • Rosenthaleffekten • Opmærksomhed (selektiv, frivillig/ufrivillig, automatiserede/kontrollerede processer, delt opmærksomhed, uopmærksom blindhed) • Switch-tasking og multitasking • Perception (topdown/bottom up, stereotyper/fordomme) • Hukommelse (sensorisk, kort- og langtidshukommelse) • Falske erindringer • Ungdom som livsstil, kulturel og subjektiv alder • De mange muligheder • Thomas Ziehe: Kulturel frisættelse

	• Ziehes tre reaktionsmønstre: ontologisering, potensering, subjektivering • Konkurrencestat • Præstationssamfund • Krop, køn og identitet • Kennet Gergen (det multiple selv) • Identitet *Faglige mål:* • *Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag* • *Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden* • *Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde* • *Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag* • *Kernestof*: • *Identitet og personlighed* • *Stereotyper, fordomme og diskrimination* • *Psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse* • *Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen* •
Væsentligste arbejdsformer	• Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Spil og quiz • Par- og gruppearbejde